

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Charitate

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Secunda. Amor creaturæ rationalis adæquatè dividitur in castam Dilectionem Dei sive charitatem saltem late dictam, & cupiditatem: hujus centrum sive finis ultimus est ipse amans, illius ...

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951907-2

CONCLUSIO SECUNDA.

Amor creaturæ rationalis adæquatè dividitur in castam Dilectionem Dei sive charitatem saltem late dictam, & Cupiditatem: hujus centrum sive finis ultimus est ipse amans, illius verò Deus.

Deputati Facultatis Theologicæ Lovaniensis in articulis nuper suæ Sanctitati exhibitis, iteratò examinatis & ab omni censurâ intactis, sic aiunt: *vocem CHARITAS tametsi Scholastici accipiant pro solâ illâ Dei dilectione, quæ est nostrâ cum eo per peccatorum remissionem amicitia; S. Aug. & alii PP. eam sumere solent pro quâvis supremi boni casta propter se dilectione. Quasi vero, inquit Aug. aliud sit bona voluntas, quàm charitas. Vide August. de gratia Christi lib. 1. capite 21. homilia 8. inter 50. Charitatem ergo verbis Aug. lib. 3. de doct. Chr. cap. 10. vocamus, motum animi ad fruendum Deo propter ipsum, & se atque Proximo propter Deum. Cupiditatem secundùm doctrinam Aug. partim loco mox citato, partim l. 9. de Trin. cap. 7. definimus: Motum animi ad fruendum se, & Proximo, & qualibet natura mutabili non propter Deum: quilibet enim creaturæ aut naturæ mutabilis amor non relatus ad Creatorem, Augustino & nobis est cupiditas.*

Cum cupiditate sic acceptâ confunditur concupiscentia, si hæc sumatur pro actu. Explicatis his terminis dicimus, amorem creaturæ rationalis adæquatè dividi in cupiditatem & charitatem. Omnis enim res sive natura aut creator est, aut creatura, id est, vel natura immutabilis vel mutabilis: si in creatore seu naturâ immutabili hæreat nostrâ dilectio, erit charitas; si in creatura sive natura mutabili, erit cupiditas. Hinc Aug. lib. 9. de Trin. cap. 7. *Nemo volens aliquid facit, quod non in corde suo prius dixerit. Quod verbum amore concipitur sive creaturæ sive Creatoris, id est, aut naturæ mutabilis aut incommutabilis veritatis. Et infert. Ergo aut cupiditate aut charitate. Non quod non sit amanda creatura, sed si ad Creatorem refertur ille amor, non jam cupiditas, sed charitas erit. Tunc enim est cupiditas, dum propter se amatur creatura. Vis argumenti in hoc consistit: omnis dilectio hærens in aliquo objecto, sive respectu alicujus objecti est mansoria (non enim potest de objecto in objectum progredi in infinitum) si sit dilectio mansoria Dei ut objecti, erit Charitas, si creaturæ, erit Cupiditas. Et hinc ulterius patet quod finis ac terminus charitatis sit Deus, sive incommutabilis Veritas, & Justitia, &c. Deus enim est ista veritas & justitia, sive ista veritas & justitia est Deus. Sed non perinde quibusdam clarum est quod centrum sive finis ultimus ac terminus cupiditatis sit ipse amans, quare ex epistola S. Joannis notanda sequentia: *Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt. Si quis diligit mundum, charitas Patris non est in eo: quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis est & concupiscentia oculorum &c.* Ex his infertur primò quod cupiditas sive dilectio (mansoria scilicet) rerum creaturarum sit origo omnium peccatorum: distinguitur enim contra charitatem Patris sive originem omnium actionum bonarum. Secundò infertur quod ista dilectio adæquatè dividatur in libidinem sentiendi, sciendi & excellendi. Patet ex istis verbis *quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis est &c.* atqui centrum sive ultimus finis ac terminus istarum libidinum sive concupiscentiarum est ipse amans sive concupiscentis: quid enim per sentiendi libidinem homo quærit, nisi satisfacere sibi ipsi? Quid præterea per sciendi libidinem nisi rursus satisfacere sibi ipsi? Quid denique per libidinem excellendi nisi sui-ipsius excellentiam? Adeoque in hæc triplici libidine, ac proinde in omni cupiditate quærit homo seipsum, sive sui-ipsius per istas libidines satisfactionem. Porro sicuti mansoria dilectio mundi sive cupiditas secundum doctrinam ex S. Joan. allegatam, est principium omnis peccati, ita juxta S. Thomam 1. 2. quæst. 77. art. 4. Amor sui est principium omnis peccati. Ex quo conficitur quod eadem sint cupiditas, & amor sui, scilicet non relatus ad Deum, adeoque sicuti amor sui pro centro sive termino*

habet ipsum amantem, ita quoque cupiditas. Quæ hæc conclusione de centro charitatis & cupiditatis dicta sunt, conformia sunt iis quæ habentur lib. 3. cap. 54. in lib. de Imitatione Christi: "Natura se semper pro fine habet, sed gratia., omnia purè propter Deum agit, in quo & finaliter requiescit. *Et iterum*: Natura pro suo modo laborat, & quid lucri ex alio sibi proveniat, attendit. *Et rursus*: Natura agit totum propter lucrum & commodum proprium, nihilque gratis facere potest, sed aut æquale aut melius, aut laudem vel favorem pro benefactis consequi sperat. *Denique*: Natura omnia ad se reflectit, pro se certat & arguit; gratia autem ad Deum cuncta reducit unde originaliter emanant. Nec mirum quia sicut charitas non quærit quæ sua sunt, sic cupiditas non nisi quæ sua sunt quærit.

CONCLUSIO TERTIA.

Ex primo & maximo mandato colligitur quod omnis nostra actio debeat in Deum referri; sive exerceri ex charitate, non ex cupiditate.

Primum & maximum mandatum variis scripturæ locis exprimitur: "Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo & ex tota anima tua & ex tota fortitudine tua *Deuter. 6.* Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo & in tota anima tua & in tota mente tua. *Matth. 22. Marc. verò 12.* ex toto corde tuo, & ex totâ animâ tuâ & ex totâ mente tuâ & ex totâ virtute tuâ & *Luc. 10.* Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis & ex omni mente tua., Hæc in lege & Evangelis dicuntur ad omnes legi & Evangelio subjectos ac subjiciendos, quorum numerus longè maximus est simplicium & indoctorum hominum; accipienda proinde sunt, ut solent ejusmodi homines accipere, id est, in sensu naturali & plano: significatur ergo quod omnes actus debeant in Deum referri: nam adeò planus & naturalis est ille sensus, ut doctrina de actibus in Deum referendis non posset apud populum, potissimum indoctum & simplicem naturalius, significantius & efficacius exprimi. Præterea agitur in istis verbis de mandato quod omnes omninò homines primò & maximè obligat: quare si ullum aliud, specialiter hoc mandatum non solum verbis naturalissimis, maximè significantibus & efficacissimis exprimendum erat, sed eodem titulo intimandum sensu maximè plano, & naturali, is est ille quo significatur quod omnis nostra actio debeat suo modo esse Dei dilectio; is est si fit amor, esse amor Dei; si non sit amor, esse ex amore Dei: vel ut terminis Philosophicis loquamur, esse amor Dei in sensu formali aut in sensu causali. Ut rem eandem verbis nonnihil mutatis exprimamus: si Deus diligendus ex toto corde, numquid cor totum, id est, omnis voluntatis affectus debet in Deum tendere? Nam aliàs cor non foret totum Deo, sed in affectum creaturarum quas non propter Deum diligeret pro parte divisum. Si ex tota mente sive intellectu diligendus Deus, item si ex totâ animâ, ex totis viribus, sive totâ fortitudine; numquid omnes operationes intellectuales, animales & externæ per ipsum cordis affectum in Deum sunt dirigendæ? Ut nimirum omnes facultates nostræ eo modo quo possunt, Deum diligant, sicut etiam omnis illarum actio eo modo quo potest debet esse Dei dilectio. Significatur enim quod omnes nostræ facultates debeant Deum amare, & omnis earum actio esse Dei amor; sicut omnia opera Domini Dominum jubenter benedicere & laudare, scilicet eo modo quo possunt, nec enim eodem modo possunt. Admodum conforme est primo huic maximoque mandato quod Theologi passim omnes (ut patet ex communi charitatis definitione) docent Proximum diligendum esse propter Deum; sed quare pari ratione non docuerunt illi omnes quod etiam qualibet alia res creata sit diligenda propter Deum? Etenim si Deus non diligitur quemadmodum oportet, id est, ex toto corde, totâ mente &c. nisi proximus, dum diligitur, propter Deum diligitur; quomodo Deus sicut oportet diligitur, si res alia

Proximo